

Consultatievragen bij Toelichting Herijking Verordening op de Beroepsprofielen**1. Vul hier uw gegevens in**

Voor- en achternaam	Titel	E-mailadres	Functie	Werkzaam bij
Eric Mantelaers	Dr.		Center of Digital Innovation (CODI)	RSM Netherlands Accountants N.V.

2. Voor- en achternaam

Antwoorden

Eric Mantelaers

3. Titel

Antwoorden

Dr.

4. E-mailadres

Antwoorden

5. Functie

Antwoorden

Center of Digital Innovation (CODI)

6. Werkzaam bij

Antwoorden

RSM Netherlands Accountants N.V.

Hoofdstuk 3 (pagina 12-19)

7. Herkent u het DNA (de belangrijkste competenties van de accountant)?

Antwoorden

Hoewel wij ons grotendeels herkennen in het beschreven DNA, missen we in paragraaf 3.1.2 van de Toelichting met name de aandacht voor het domein informatiekunde (overigens niet te verwarren met de wel benoemde IT-kennis).

Het lijkt er overigens op dat de begrippen 'beginnend beroepsbeoefenaar' en 'startbekwame accountant' door elkaar worden gebruikt. Consistentie is gewenst.

In paragraaf 3.1.9 wordt gesproken over 'gedragsbeïnvloeding'. We geven u ter overweging om dit anders te omschrijven: 'het gedrag van de gesprekspartner kunnen herkennen en hier gepaste gesprekstechnieken op toepassen'.

8. Zijn de omschreven werkvelden voldoende herken- en herleidbaar?

Antwoorden

In paragraaf 3.2, onderdeel 2 zouden we graag meer nadruk zien op de rol van de vertrouwenspersoon voor onze MKB-kanten. Verder zal het naar onze mening zo zijn dat naarmate de toepassing van technologie toeneemt, het nog belangrijker wordt om klanten bij te staan met een hoogwaardige analyse (inclusief de communicatie daarover), van zowel financiële als niet-financiële informatie.

Hoofdstuk 4 (pagina 20-25)

9. Heeft u opmerkingen of suggesties bij dit hoofdstuk over de opleiding tot accountant?**Antwoorden**

In paragraaf 4.2.2 wordt ingegaan op de opleiding ten behoeve van de oriëntatie Assurance. Er wordt aangegeven dat “diepgaande kennis en inzicht over de verslaggevingsstelsels” benodigd is. Hoewel dit natuurlijk vanzelfsprekend is, behoort dit ook het geval te zijn voor controle- en controletechnieken. Vooral in dit kader loont het zich naar onze mening om duidelijk te maken hoe dit in de artsopleiding gebeurt. Overwogen zou kunnen worden om een bepaalde typologie in detail te behandelen (de ‘knie’ in de artsopleiding), om vervolgens de student naar analogie daarvan zelf een andere typologie (de ‘elleboog’ in de artsopleiding) te laten bestuderen. Deze laatste opmerking heeft overigens betrekking op de accountantsopleiding en niet op de eventuele verschillende specialisaties.

Aangezien we een academisch gevormde, kritische, zelfdenkende controlerend accountant voor ogen hebben (RA), moet er nagedacht worden over de wijze van tentamineren. Als voorbeeld noemen we het landelijk examen financial auditing. De laatste jaren wordt de vraagstelling steeds meer gestandaardiseerd, waardoor de noodzaak om kritisch en inventief na te denken steeds minder belangrijk wordt. Wellicht is het goed om simulaties toe te voegen aan het lesmateriaal, maar ook aan de toetsen.

Verder vragen wij ons af of de woordkeuze van de twee oriëntaties optimaal is. De eerste (Assurance) is helder en akkoord wat ons betreft. De tweede (Accountancy MKB) is breed en enigszins verwarrend. Het lijkt erop dat deze accountant (Accountancy MKB) het gehele MKB bedient, hetgeen niet geldt voor zover het assurediensten betreft. Anderzijds is ‘accountancy’ een dusdanig paraplubegrip dat het assurance en non-assurance zou kunnen omvatten.

Heel belangrijk vinden we dat we aansluiten bij hetgeen internationaal (bijvoorbeeld in de USA) gebruikelijk is. Zouden de oriëntaties dan niet beter aangeduid kunnen worden met Assurance versus Non-assurance, of Auditor versus Accountant?

In paragraaf 4.2.2 wordt het woord ‘diepteprofiel’ gebruikt. Aangezien het gehele document gaat over het beroepsprofiel is dit enigszins verwarrend.

In het kader van de doorstroommogelijkheden van AA naar RA (en vice versa) vragen wij ons af hoe groot deze behoefte werkelijk is. Wellicht is het in dit kader juist belangrijker om de doorstroom van MBO en HBO naar AA beter te faciliteren.

Kijkend naar de jongere generaties is het wellicht beter te spreken van ‘een leven lang ontwikkelen’, dan van ‘een leven lang leren’.

Hoofdstuk 5 (pagina 26-35)

10. Vindt u dat alle accountants certificeringsbevoegd voor de wettelijke controle moeten worden opgeleid? Wat zijn daarbij uw overwegingen?

Antwoorden

Nee, wij zijn van mening dat niet alle accountants moeten worden opgeleid als certificeringsbevoegde wettelijk controleur.

In paragraaf 5.2 worden twee interessante tabellen met vier varianten toegelicht. In de eerste tabel (tweede kolom) worden kernmerken benoemd. Een bijzondere verspreking?

Van de gegeven varianten spreekt ons de tweede het meest aan (Certificeringsbevoegdheid alleen voor RA's), met dien verstande dat wij van mening zijn dat ook de vrijwillige controles uitsluitend door RA's mogen worden afgetekend. Aan het maatschappelijk verkeer is immers moeilijk uit te leggen wat de inhoudelijke verschillen zijn tussen een wettelijke en een vrijwillige controle. Naar onze mening is dit het moment om duidelijkheid te creëren: Assurance (zowel wettelijk als vrijwillig) is voorbehouden aan de RA.

Toekomstige AA's die assurance willen verlenen zullen RA moeten worden.

Overgangsrecht huidige AA's.

11. Bent u het er mee eens dat er de mogelijkheid is te kiezen voor de opleiding Accountancy, die opleidt tot accountant zonder certificerende bevoegdheid voor de wettelijke controle met een facultatieve aanvullende opleiding Assurance? Wat zijn daarbij uw overwegingen?

Antwoorden

Primair is ons antwoord op deze vraag nee. Dit doet namelijk onherroepelijk afbreuk aan wat we beogen met de nieuwe profielen. Een duidelijk onderscheid tussen Assurance (RA) en Non-assurance (AA) is van groot belang.

Anderzijds is het niet ondenkbaar dat een grotere instroom de tekorten in de sector (vooral gezien de extra belasting vanwege CSRD) zou kunnen verkleinen, hetgeen tevens kan bijdragen aan kwaliteitsverbetering.

12. Vindt u dat de AA zonder certificeringsbevoegdheid voor de juiste positionering een zwaarder profiel moet hebben op het gebied van audit & assurance? Ziet u dat als onderdeel van de Accountancy MKB-studie, als onderdeel van een vervolgstudie Assurance of van beide?

Antwoorden

Voor zover het profiel van een AA verzaamd moet worden, moet dit niet gezocht worden in audit & assurance. Daar liggen namelijk niet de belangrijkste taken voor een AA. En de zwaarte van een profiel moet nooit een doel op zich zijn. We wilden immers de opleidingen studeerbaarder maken.

13. Vindt u het noodzakelijk dat de AA die de oriëntatie Accountancy MKB heeft gevolgd en aansluitend RA wil worden een wetenschappelijke master moet volgen of zou in uw optiek een HBO-Master ook toepasbaar zijn? Wat zijn daarvoor uw overwegingen? Levert een wetenschappelijke master en HBO-master daarbij in uw optiek differentiatie in bevoegdheden en dus in de opleiding op en zo ja, welke? Als u een opleider bent, zou u dan overwegen een HBO-master Assurance aan te bieden?

Antwoorden

Wat is er bekend over AA's die naderhand RA willen worden? Wij zijn van mening dat er zo min mogelijk uitzonderingen (en spreekwoordelijke 'geitenpaadjes' moeten worden gecreëerd. RA betekent universiteit, dus geen hbo-master.

Ofschoon wij (RSM) geen opleider zijn, heeft een aantal van onze collega's ervaring met accountantsopleidingen. Naar hun mening zou geen hbo-master Assurance moeten worden aangeboden.

14. Zijn voor de opleiding Accountancy MKB ten behoeve van de problematieken waarmee het MKB te maken heeft en waarvoor de accountantskantoren dus een adviesoplossing moeten zien te vinden, voor de opleiding Accountancy MKB kennis en vaardigheden op masterniveau vereist of volstaat een opleiding op post HBO-niveau?

Antwoorden

Naar onze mening is voor AA geen universitaire master nodig. Het AA-profiel is gericht op adviesvaardigheden, in combinatie met o.a. een administratieve achtergrond. Dit maakt een wetenschappelijk opleiding niet noodzakelijk.

15. Is het dan raadzaam de post HBO-opleiding om te bouwen tot een MSc opleiding of verdient het de voorkeur om naast een op overige assurance-opdrachten gerichte post HBO-opleiding een MSc aan te bieden, waarin de vereiste kwalificaties zijn opgenomen?

Antwoorden

Een post HBO-opleiding én een MSc is te veel van het goede. Dit komt de duidelijkheid immers niet ten goede. Post HBO lijkt ons toereikend.

16. Accountants met het Accountancy MKB profiel worden opgeleid met een focus op samenstellen, fiscaliteit en advisering. RAs worden opgeleid met een audit & assurance profiel. Vindt u dat RAs aanvullende kwalificaties moeten behalen om in het marktsegment MKB werkzaam te zijn? Zo ja, op welke wijze?

Antwoorden

Het is gewoon een ander vak, op een ander niveau. Qua niveau zal de universitaire accountant altijd 'meekunnen' met de HBO-accountant. Omdat de universitaire accountant (RA) specifieke MKB-kennis mist, moet hij gewoon een AA-opleiding volgen.

17. Heeft u andere suggesties over de positionering van de AA in het MKB?

Antwoorden

Duidelijkheid voor iedereen staat nu voorop. Overwogen moet worden om de tweedeling nog scherper neer te zetten: Register Auditor (RA) versus Accountant Adviseur (AA).

Hoofdstuk 6 (pagina 36-39)

18. Vindt u dat de continue professionele ontwikkeling in voldoende mate is verwerkt in het Beroepsprofiel?

Antwoorden

In de eerste zin van 6.1 wordt het woord 'accountancy' gebruikt. Dat bevestigt dat er onduidelijkheid zal/blijft ontstaan door het gebruik van dit woord in de (tweede) oriëntatie (MKB).

Hoofdstuk 7 (pagina 40-43)

19. Kunt u zich vinden in een accountantsregister dat onderscheid maakt tussen opleidingstitel en beroepstitel naar analogie van het medische beroep?

Antwoorden

Ja, hierin kunnen wij ons vinden. Het draagt bij aan transparantie en geeft inzicht in de professionaliteit en specialisatie binnen het vakgebied.

Transparantie: Het onderscheid maakt het voor cliënten duidelijker welke expertise en opleiding een accountant heeft, wat het vertrouwen in de dienstverlening kan vergroten.

Professionaliteit: Het benadrukt de professionaliteit en specialisatie binnen het vakgebied, vergelijkbaar met hoe medische professionals worden erkend.

Wat te doen met academische titels?

20. Kunt u zich vinden in gehanteerde terminologie RA resp. AA als opleidingstitel of heeft een ander voorkeursalternatief?

Antwoorden

Er wordt gesproken over een opleidingstitel, een beroepstitel en specialisaties. Dit onderscheid vinden we belangrijk.

De vraag is wat de invulling hiervan zou moeten worden.

De voorlaatste alinea van paragraaf 7.1 is onduidelijk, met name de zin: Voor accountants betekent dit dat de opleidingstitel RA respectievelijk AA is, en dat de specialisatie beroepstitel aangeeft.

De twee laatste alinea's (7.1) zijn ook anderszins onduidelijk. In de voorlaatste paragraaf wordt RA en AA aangeduid als opleidingstitel. In de laatste paragraaf worden die titels aangeduid als beroepstitel.

De laatste zin van paragraaf 7.2.1 is onduidelijk: Dit vraagt in de toekomst een bredere groep die kan worden ingeschakeld als specialist dan accountants in het verleden gewend waren.

Het begin van de tweede paragraaf van 7.2.3 is onduidelijk: Waar binnen de huidige wetgeving een RA impliciet altijd een specialisatie financial audit heeft, zou bij een aanpassing van BW2 Titel 9 ook een professional met een andere specialisatie dan financial audit RA kunnen zijn. RA is toch een opleidingstitel?

Amerikaanse onderscheid Auditor en Accountant

Op pagina 42 wordt in figuur 3 een voorstel gedaan voor het NBA-accountantsregister. Linksboven wordt het kopje 'titel' gebruikt. Welke titel wordt bedoeld? Opleidings- of beroepstitel? In dit figuur is geen persoon opgenomen met uitsluitend een AA titel, met een specialisatie.

Begrijpen wij het goed dat iedereen accountant (naar analogie van de medische wereld: arts) en dat de RA met specialisatie Financial Auditor wordt genoemd?

Hoe noemen we dan een AA met specialisatie Samenstellen? Financial Accountant?

Dit blijft voor ons nog erg vaag en onduidelijk.

21. Wat is voor u een redelijke termijn voor het vervallen van de specialisaties: 5 jaar zoals in het medisch beroep, of een andere termijn?**Antwoorden**

Hoewel het bepalen van deze termijn subjectief is, lijkt een periode van 5 jaar redelijk. Een termijn van 5 jaar zorgt ervoor dat specialisten regelmatig hun kennis en vaardigheden bijwerken, wat essentieel is in een snel veranderende financiële wereld. In vergelijking met het medische beroep kan deze termijn helpen bij het handhaven van hoge standaarden.

22. Welke specialisaties ziet u voor zich voor de AA?

Antwoorden

AA's werken vaak met het MKB, dus specialisaties zoals MKB-advies kunnen hen helpen om gericht en effectiever te adviseren. Verder kan gedacht worden aan verslaggeving en financiering.

23. Bent u van mening dat een RA altijd eerst de financial audit-specialisatie moet hebben behaald voordat een andere specialisatie wordt behaald (huidige situatie) of dat je ook RA kunt worden vanuit een andere specialisatie zonder financial auditor te zijn?

Antwoorden

Financial audit is een kerncompetentie van RA's en vormt de basis van hun expertise. Het is logisch dat dit de eerste 'specialisatie' is.

24. Kunt u zich vinden in de randvoorwaarden voor het definiëren van aanvullende specialisaties?

Antwoorden

Dit is beschreven in paragraaf 7.2.3, waarbij we ervan uitgaan dat het woord 'kaders' hier hetzelfde betekent als randvoorwaarden, die betrekking hebben op 1) de opleiding, 2) de maatschappelijke waarde en 3) het toezicht op het van kracht blijven van die specialisatie.

Met de opsomming 'a tot en met d' wordt de indruk gewekt dat deze onderdelen onderling vergelijkbaar zijn. Echter, omdat er woorden worden gebruikt op verschillende instantieniveaus zijn deze niet (direct) te vergelijken. Als voorbeeld noemen we het DNA (b). Dit is een soort paraplubegrip dat voor elke accountant geldt. De vereisten per oriëntatie (c) zijn daar een onderdeel van, terwijl het opleidingsniveau (a) daarvan weer een onderdeel is.

25. Kunt u maximaal 5 mogelijke specialisaties noemen die u het meest wenselijk acht en kunt u aangeven hoe u tot uw keuze bent gekomen?

Antwoorden

1. IT
 2. Forensica
 3. Duurzaamheid
 4. Overheid
 5. Operational
 6. Financial auditor (Dit is wat ons betreft een basiskwalificatie. In onze ogen moet elke RA dit doen. Is dus geen specialisatie.)
-

26. Als er sprake is van een specialisatie, welke instantie zou dan naar uw mening verantwoordelijk zijn voor de toelatingsvereisten en het houden van toezicht op naleving? NBA, CEA, overheid, andere instanties?

Antwoorden

Idealiter zou dit naar onze mening de NBA moeten zijn.
